

EL MONESTIR

UNITAT DIDÀCTICA

Autoria dels textos, correcció i adaptació:

Óscar Craviotto
Lluís Carles Domínguez
Carme Guardia
Josefina Jou
Elisabeth Lheure
Manuel Pérez
Francesc Torradeflot
Pere Vilaseca

©AUDIR Associació Unesco per al Diàleg Interreligiós
c/ Lledó, 11, 1er.
08002 - BARCELONA

©Escola Pia de Catalunya
Rda. Sant Pau, 80
08001 - BARCELONA

Data: febrer de 2014

Difusió gratuïta a través del web www.audir.org en format pdf

Disseny i maquetació: Alba Domínguez i Puig | <http://lallunacreacions.wordpress.com>

Disseny pòsters: Mercè Iglesias | www.merceiglesias.com, a la venda en llibreries

Generalitat de Catalunya
**Departament de Governació
i Relacions Institucionals**

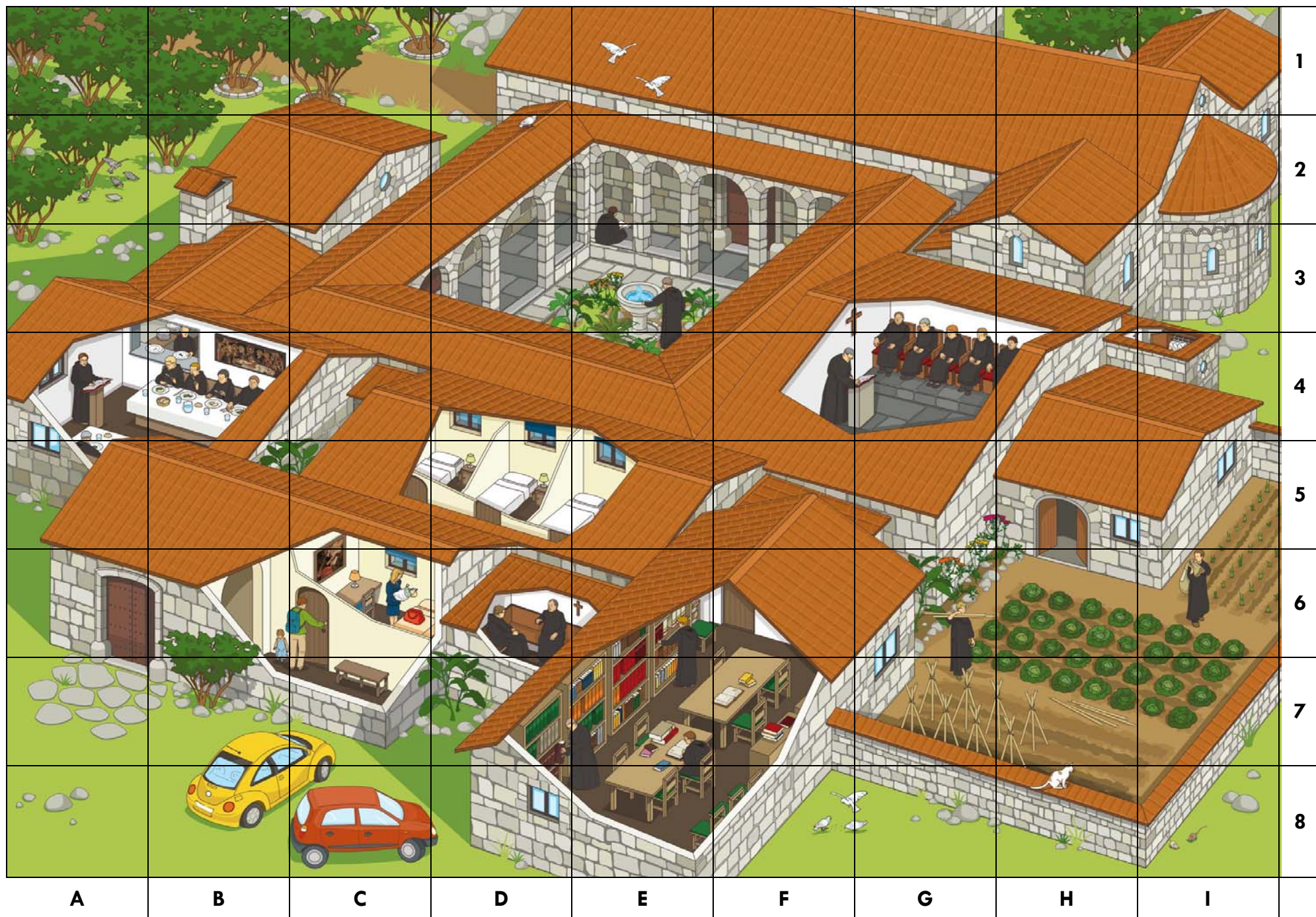
 **Escola Pia
de Catalunya**

**ASSOCIACIÓ UNESCO PER AL
DIALEG INTERRELIGIÓS**
ASOCIACIÓN UNESCO PARA EL DIALOGO INTERRELIGIOSO
ASSOCIATION UNESCO POUR LE DIALOGUE INTERRELIGIEUX
UNESCO ASSOCIATION FOR INTERRELIGIOUS DIALOGUE

ÍNDEX

1. Orígens	1
2. L'edifici	2
3. Què s'hi fa en un monestir?	3
4. Art i vida monàstica	7
5. Prop de casa teva!.....	11
GUIA PER VISITAR UN MONESTIR	13

1. ORÍGENS

El monestir és l'edifici on viuen i comparteixen treball, pregària i vida, un grup de persones anomenats monjos o monges.

Acostuma a ser un lloc allunyat de les ciutats i per tant, un espai que afavoreix la vida de reflexió i pregària, però actualment també se'n troben alguns enmig de les grans aglomeracions urbanes.

Consulta el dossier informatiu per poder fer l'exercici següent.

Activitat 1. A partir del text que has llegit completa aquest quadre del temps sobre com van créixer els monestirs.

Any 30	Mort de Jesús
Any 271	
Any 380	
S. VI	
S.VII-VIII	
S. X - XI	
Taizé	

2. L'EDIFICI

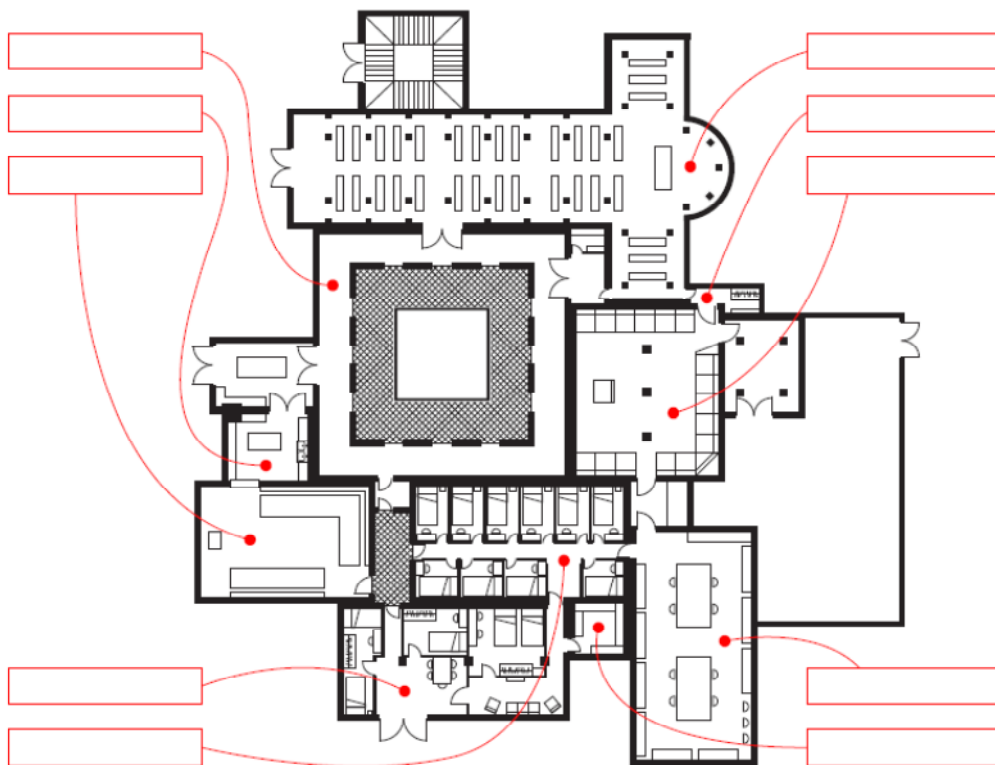
Els monestirs occidentals, molt abundants en l'època medieval, eren construïts generalment segons una distribució fixa: església, dormitori, refetor, sala capitular, etc., entorn d'un pati o claustre, i uns annexes amb les dependències de treball, la biblioteca, etc. Aquests espais solen seguir les exigències domèstiques que sant Benet recull en la seva regla.

Observa la il·lustració del monestir i el plànol que trobaràs a continuació.

Activitat 2. Situa cada una de les parts explicades en el dossier informatiu.

Activitat 3. En aquest mateix planell pinta de color vermell aquells espais o estances que et sembla que no hi podries accedir si anessis de visita a un monestir (espais reservats a la comunitat).

3. QUÈ S'HI FA EN UN MONESTIR?

Es pot resumir en l'expressió llatina que diu “*ora et labora*”, que vol dir ***prega i treballa***. Aquesta màxima és la que regula l'horari i la vida del monestir d'acord amb la Regla de Sant Benet.

L'equilibri entre el treball (generalment agrícola), la meditació i l'oració, sense descuidar els àpats i les hores de dormir, ve donat per l'aprofitament de la llum solar segons les diferents estacions de l'any.

De la regla de Sant Benet, n'hem extret uns fragments que et podran ajudar a conèixer millor l'estil de vida que proposa:

Capítol 33: Que tot sigui comú a tots, tal com està escrit, i que ningú no digui ni tingui res com a seu.

Capítol 16: Acomplirem bé el nostre servei i pregarem set vegades al dia, a l'hora de laudes, prima, tèrcia, sexta, nona, vespres i completes.

Capítol 48: L'ociositat és enemiga de l'ànima, i per això els germans s'han d'ocupar a unes hores determinades en el treball manual i a unes altres també ben determinades en la lectura de la Paraula de Déu.

Capítol 53: Tots els forasters que es presenten al monestir han de ser acollits com el Crist, ja que ell un dia dirà: "Era foraster i em vàreu acollir.

Capítol 72: Que ningú no busqui allò que li sembla útil per a ell, sinó més aviat el que ho sigui per als altres; que practiqui desinteressadament la caritat fraterna.

Activitat 4. Després de llegir aquests fragments de la regla de Sant Benet respon les següents preguntes:

- D'aquestes normes, quina et sembla que et costaria més de complir? Perquè?
- Quina et sembla que costa més en el món en què vivim? Perquè?
- De totes cinc, quina et sembla més interessant? Perquè?
- Un dels lemes dels monestirs benedictins és: “ORA ET LABORA” (prega i treballa). Relaciona cada capítol del fragment de la regla de Sant Benet amb prega o treballa.

Activitat 5. Et proposem que facis un quadre amb l'horari d'un monjo, semblant al que tu deus tenir penjat a l'habitació. Per fer-ho pots llegir el text de fra Miquel, un monjo del Monestir de Sesrovires.

La vida de Fra Miquel, un monjo del Monestir de Sesrovires.

“Des que em vaig fer monjo, d'això ara ja en fa trenta-set anys, he viscut molt feliç, content de la decisió que vaig prendre. Ja sé que per a molta gent això és difícil d'entendre, sobretot si ho comparem amb la vida d'aquest món d'avui, plena de sorolls, presses, moltes hores fora de casa, cotxes... Però us he de dir que jo he après a assaborir les hores del dia, el silenci, a sentir-me viu, a sentir-me proper a Déu i als altres.

Des del monestir ajudem, amb els nostres humils guanys, a gent necessitada. Escoltem i acollim persones amb dificultats, persones algunes vegades soles, tristes... També, vénen a veure'ns nois i noies, ben joves, que no acaben de trobar sentit a la seva vida. Alguns volen ser monjos, molt pocs. Nosaltres escoltem i acollim tothom ...

La nostra vida pot semblar molt rutinària. A mi m'agrada, no em cansa; bé, algunes vegades potser sí que m'he avorrit... Però les coses que m'agraden pesen més que les que no...

Ens llevem molt aviat... sobre 2/4 de 6 del matí. Uf, oi? A aquella hora alguns joves, sobretot en cap de setmana, encara han d'anar a dormir!

A les 6 anem a pregar: les MAITINES. D'un quart de 7 a les 7, endrecem l'habitació i les coses personals. A les 7 arriba l'hora de LAUDES, un altre moment de pregària. A 2/4 de 8 esmorzem plegats i a les 8 fem una petita pregària, la PRIMA. Després, dediquem un temps al treball personal, a escriure, llegir, a navegar per internet, a escoltar notícies... A les 9 tornem a trobar-nos per pregar; és la TÈRCIA, la tercera pregària del dia. És molt breu. De 2/4 de 10 a 2/4 d'1, temps de treball. Alguns, com jo, fem de pagesos, treballem l'hort i cuidem les gallines. Uns fan pastissos i licors per vendre. Altres es dediquen a la ceràmica o a l'enquadrernació de llibres. Alguns van a la universitat a fer classe, o fins i tot portem els comptes d'algunes empreses... Les feines són variades, cada un segons les seves possibilitats i gustos. A 2/4 d'1 la SEXTA. Seguidament dinem i descensem, xerrem i mirem les notícies al televisor en el locutori. A 2/4 de 3 de la tarda, la NONA i a les 3, continuem treballant fins a les 6, hora en què celebrem l'eucaristia i en acabar, resem les VESPRES. Sopem a les 7 del vespre. Abans d'anar a dormir, a les 9 celebrem l'última pregària del dia, les COMPLETES.

Estic segur que deus pensar... Quina pallissa, pobre Miquel...

Ja m'imagino que us costa d'entendre-ho, i que potser ho trobeu molt avorrit, però a mi m'agrada. A la vida n'hi ha d'haver per a tots el gustos, oi?

Els diumenges, l'horari és un xic diferent. Ens llevem a les set i l'eucaristia la celebrem a les 12 del migdia.

A la nostra pregària tothom qui vulgui, hi és convidat”.

En vermell pinta les hores dedicades a la pregària, en groc les hores dedicades al treball, i blaves les hores de descans.

Temps	Horari
Aixecar-se	
Matines	
Laudes	
Prima	
Treball	
Tèrcia	
Sexta/Dinar	
Nona	
Treball	
Vespres/sopar	
Completes	
Dormir	

De les diferents feines que es fan en els monestirs en surten molts productes que tothom pot adquirir, contemplar, enriquir-se, etc.

Activitat 6. Sabries identificar a quin monestir corresponen les imatges que et presentem? Acaba de completar el quadre posant exemples dels productes elaborats pels monestirs i a quina activitat corresponen les imatges.

Activitat	Imatges
	
Licors	
Pastisseria	
	
Altres	

4. ART I VIDA MONÀSTICA

Els monestirs tenen el seu moment d'expansió en l'època medieval. Eren construïts segons la distribució fixa que hem vist, seguint les exigències que sant Benet fa en la seva regla per a les seves comunitats: església, dormitori, refetor, sala capitular, etc, entorn d'un pati o claustre; a més de les dependències de treball, la biblioteca, etc.

Un pensador francès, Jean-Luc Nancy, deia en una entrevista a un diari del nostre país:

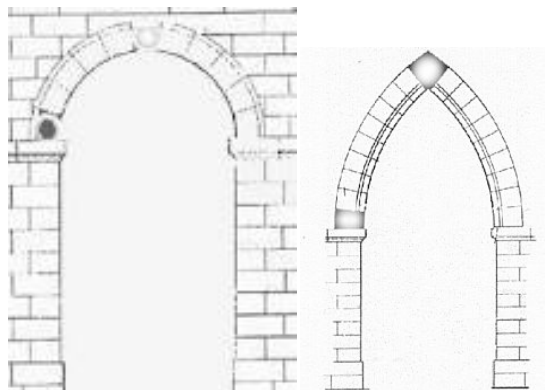
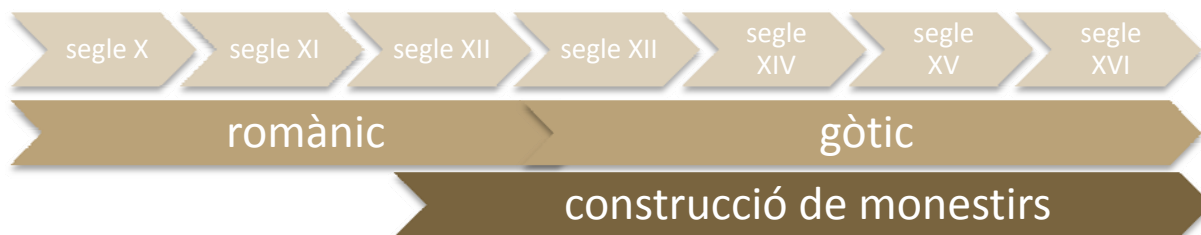
*“A Catalunya tenen vostès magnífics exemples de monestirs **romànics**... són diferents als edificis **gòtics**. Els edificis romànics són més petits, de planta baixa i tancades, molt tancades, però com més tancades són, més obertes. La mirada dels fidels és a l'altura dels ulls dels altres i això afavoreix l'assemblea de creients. A les construccions gòtiques tot és obert, la mirada s'eleva cap el cel, seguint el fum de l'encens cap a dalt de tot”*

Activitat 7. A partir d'aquesta lectura, segur que podeu deduir a quin estil pertany cada una d'aquestes imatges i investigar quina pertany al Monestir Santa Maria de Santes Creus i quina al Monestir de Sant Pere de Camprodon.

Aquestes pistes et poden ajudar.

Activitat 8. A continuació trobaràs el nom i la fotografia d'alguns monestirs importants de Catalunya. Completa la fitxa de cada un.

Monestir de Montserrat

Actualment, acull una comunitat?

Sí:

No:

Orde Masculí:

Orde Femení:

Any de Fundació:

Estil arquitectònic:

Monestir de les Carmelites Descalces (Mataró)

Actualment, acull una comunitat?

Sí:

No:

Orde Masculí:

Orde Femení:

Any de Fundació:

Estil arquitectònic:

Monestir de Poblet

Actualment, acull una comunitat?

Sí:

No:

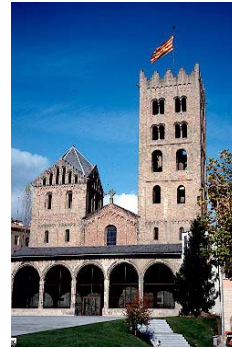
Orde Masculí:

Orde Femení:

Any de Fundació:

Estil arquitectònic:

Monestir de Santa Maria (Ripoll)

Actualment, acull una comunitat?

Sí:

No:

Orde Masculí:

Orde Femení:

Any de Fundació:

Estil arquitectònic:

Monestir de Vallbona

Actualment, acull una comunitat?

Sí:

No:

Orde Masculí:

Orde Femení:

Any de Fundació:

Estil arquitectònic:

Monestir de Santes Creus

Actualment, acull una comunitat?

Sí:

No:

Orde Masculí:

Orde Femení:

Any de Fundació:

Estil arquitectònic:

Monestir de la Cartoixa de Montalegre

Actualment, acull una comunitat?

Sí:

No:

Orde Masculí:

Orde Femení:

Any de Fundació:

Estil arquitectònic:

Monestir de Santa Maria de Mas Blanc

Actualment, acull una comunitat?

Sí:

No:

Orde Masculí:

Orde Femení:

Any de Fundació:

Estil arquitectònic:

5. PROP DE CASA TEVA!

Activitat 9. Situa en el mapa de Catalunya els principals monestirs benedictins.

Activitat 10. Busca informació d'altres dos monestirs catalans i completa la fitxa.

Monestir de

Actualment, acull una comunitat?

Sí:

No:

Orde Masculí:

Orde Femení:

Any de Fundació:

Estil arquitectònic:

Monestir de

Actualment, acull una comunitat?

Sí:

No:

Orde Masculí:

Orde Femení:

Any de Fundació:

Estil arquitectònic:

GUIA PER VISITAR UN MONESTIR

A Catalunya hi ha molts monestirs, potser en una sortida familiar o de l'escola teniu l'oportunitat de visitar-ne algun.

Us donem algunes idees per a la visita:

- Entrevisteu-vos amb un monjo de la comunitat i demaneu que us expliqui la història del monestir. També li podeu demanar com és la vida avui en dia al monestir. Segur que trobareu moltes diferències respecte a com vivien els primers monjos.

- Visiteu algunes dependències del monestir i relacioneu-les amb la il·lustració que hem treballat.

- Participeu en alguna de les pregàries de la comunitat, gaudiu dels cants, de l'ambient de recolliment, dels textos, etc.

- Cap el tard, passegeu pel claustre i gaudiu de la pau i el silenci que ofereix el monestir.

Al final del dia et recomanem que facis un petit exercici de reflexió i posis per escrit tot allò que has experimentat.

